

Rời vào chiến trường, Hoa Kỳ và ‘thủ ng’ tại Libya. Rồi sao....

Tác Giả: Nguyễn Xuân Nghĩa

Thứ Sáu, 02 Tháng 9 Năm 2011 08:08

Chính quyền của Moammar Gaddafi và bắt đánh bắt khi thị trấn Tripoli của Libya.

Biến cố này đánh dấu sự thất bại của Minh của NATO như sự yểm trợ của Hoa Kỳ. Nói cho đúng, một thủ ng của Hoa Kỳ, nhưng theo ngôn từ chính thức là do sự lãnh đạo của NATO. Một hài kịch có khi biến thành bi kịch.

Từ khi được thành lập vào Tháng 4 năm 1949 - vì mục tiêu khi ấy là chặn đà bành trướng của Liên Bang Xô Viết - Minh của Phòng Thủ Bắc Đại Tây Dương NATO có góp phần bảo vệ được phần Âu Châu của Đại Tây Dương - là các nước Tây Âu và Bắc Âu. Sau khi Liên Xô tan rã năm 1991, liên đội tiên sự của NATO được khai triển là tại khu vực Balkans, trong những năm nhàn nhàn của Cộng Hòa Liên Bang Nam Tư. Trùng hợp tại Bosnia năm 1992, rồi tại Kosovo năm 1999.

Thậm chí, liên đội tiên NATO tham chiến bên ngoài Âu Châu là trong chiến dịch A Phú Hãn sau khi một thành viên là Hoa Kỳ bị vụ khủng bố 9/11 vào năm 2001. Sau đó, dù nhiều thành viên Âu Châu của NATO phần dè dặt, liên minh cũng góp phần huấn luyện quân đội Iraq từ năm 2004, trong một chiến lược có tên là NTM-1 do chính quyền Baghdad yêu cầu.

Qua hơn 60 năm hiện hữu, minh của này có các chiến lược tranh luận trong nội bộ về mục tiêu, chiến lược và tổ chức, đã thoát xác nhiệm vụ đầu tiên. NATO ngày nay có 28 thành viên nhưng chỉ hai khu vực của Âu và Mỹ đầu gặp khó khăn kinh tế. Mà sự nhiễu loạn của thiên nhiên thì đã ra khỏi khu vực Âu Châu.

Tháng Ba năm nay lại xảy ra chuyện Libya.

Sau biến động chính trị tại Tunisie và Egypt từ đầu năm, toàn khu vực Bắc Phi và Trung Đông

(MENA) sôi sục khí thế đấu tranh của dân chúng, từ Maroc đến Syria, xuống tới Yemen lên Bahrain, Saudi Arabia hay Oman...

Khi dân chúng Libya nổi dậy phản đối chế độ độc tài của Đệ Tá Moammar Gaddafi, họ đã bắt đầu áp đảo đối. Ngày 17 Tháng Ba, Liên Hiệp Quốc ban hành Nghị Quyết 1973 kêu gọi ngừng bắn và cho phép dùng biện pháp quân sự để bảo vệ thế lực dân. Đáp ứng Nghị Quyết 1973, thực ra là do sự vận động của ba nước Anh Pháp Ý và Liên Đoàn Ả Rập, ngày 20 Tháng Ba, NATO nhập cuộc, với sự đồng ý của Hoa Kỳ, thành viên duy nhất có thể làm.

Các thành viên NATO ban hành lệnh cấm vận vũ khí và cấm bay trên vùng trời Libya. Một tuần sau Nghị Quyết 1973 thì bắt đầu oanh tạc các mục tiêu quân sự của chính quyền Gaddafi. Chiến dịch có sự yểm trợ của hai nước Ả Rập nhỏ bé là Qatar và Tiểu Vương Quốc Ả Rập Thống Nhất United Arab Emirates. Vài tuần sau chuyển ra quân, Hoa Kỳ trao quyền chỉ huy chiến dịch cho Minh quân NATO, để giữ vai trò yểm trợ.

Chính quyền Barack Obama không xin phép Quốc Hội khi tham gia chiến dịch Libya vì cho rằng chỉ thị hành động nghị quyết của Liên Hiệp Quốc và một nhiệm vụ của thành viên NATO, chứ không mở ra một cuộc chiến mới. Nhưng ngay khi thì Hoa Kỳ chấp hành nghị quyết Liên Hiệp Quốc, tham gia một cuộc chiến có chính nghĩa quốc tế, mà chưa ai rõ mục tiêu là gì!

Về lý do là chấp cánh thế lực dân, khi can thiệp vào một cuộc nội chiến, Liên quân Âu-Mỹ thực tế yểm trợ phe nổi dậy để lật tay phe Gadhafi. Mục tiêu chủ hoàn thành khi 1) Gadhafi bị lật, 2) phe lật chế, 3) lật giai giai, hoặc 4) chế độ Tripoli bị lật đổ. Các bên đi đầu kiên quyết không có trong Nghị Quyết 1973 và cũng không là chủ trì của chính quyền Obama, ít ra về mặt chính thức.

Nghị quyết xác định trách nhiệm quốc tế là thi hành lệnh cấm bay trên lãnh thổ Libya và cho phép áp dụng “mọi biện pháp khác” để chấm dứt việc tàn sát thế lực dân, nhưng không cho liên quân đưa lính vào tác chiến hoặc chiếm đóng Libya. Có thể tính toán vào tình hình báo và liên lạc với phe nổi dậy, chứ không để xảy ra xung đột với phe Gadhafi?

Ba tháng sau, nổi bật NATO đã có xung đột với thế lực tiến hành đẩy mâu thuẫn như vậy và với phe đóng góp của các thành viên. Trong khi chế độ Gaddafi không sụp đổ như người ta chờ đợi. Rồi lâu sau các thành viên Âu Châu như Pháp, Anh, Ý, Hoa Kỳ chỉ chính thức công nhận

Rời vào chiến trường, Hoa Kỳ và ‘thế lực’ tại Libya. Rồi sao....

Tác Giả: Nguyễn Xuân Nghĩa

Thứ Sáu, 02 Tháng 9 Năm 2011 08:08

Hội Đồng Chuyển Giao Quốc Gia (National Transitional Council) là đội diện chính thức của phe nổi dậy vào ngày 15 Tháng Bảy mà thôi.

Thật ra, chỉ có tám trong 28 thành viên NATO tham gia hoạt động quân sự và hậu hỗ trợ nhân đạo vào M. Trước khi mãn nhiệm, ngày 10 Tháng Sáu, Tổng Trưởng Quốc phòng Robert Gates gay gắt phê phán các thành viên Âu Châu là làm suy yếu NATO vì không đóng góp phần vào chiến mà chỉ trông cậy vào Hoa Kỳ. Thế thì các động minh hỗ trợ, như Đan Mạch thông báo hay Hội Quân Anh xác nhận. Còn Na Uy cho biết là giảm dần việc tham gia đến khi họ chốt là đầu Tháng Tám. Cùng, NATO quyết định triển khai chiến dịch cho đến Tháng Chín.

Và phép lạ xảy ra!

Sau gần sáu tháng nhích nhích, ngày 15 Tháng Tám, một việc bất ngờ chuyển động khi chiến dịch tấn công của phe nổi dậy không xuất phát từ khu vực Cyrenaica với thủ phủ nam tại Benghazi mà miền Đông. Mà từ vùng núi Nafusa miền Tây-Nam. Phe nổi dậy hoặc Hội Đồng Chuyển Giao NTC không thể có khả năng phối hợp đó, dù có được sự không ý muốn của NATO.

Đây là một chiến dịch hành quân của NATO - gồm hai mũi nhọn là bí mật kích và thông tin.

Bí mật kích Anh và Pháp được thả vào chiến trường làm nhích và tiến công, phá hoại và yểm trợ các lực lượng nổi dậy, động thái tung chiến dịch tuyên truyền nhằm lung lạc ý chí của các đội ở trung thành với Gadhafi. Tripoli sụp đổ vì hai mũi giáp công từ phía Tây Nam lên và sau đó từ hướng Đông vào. Giờ đây, lực lượng Gaddafi chỉ còn trấn giữ được thành phố Syrte bên vùng duyên hải nhưng thế cục ra sao các nơi khác thì chưa ai biết.

Trong màn hạ mù dày đặc, ta có thể thấy chiến dịch bí mật kích kết hợp tình báo và liên lạc giữa các lực lượng du kích của phe nổi dậy và chiến dịch tuyên truyền và dịch vụ của NATO nhằm tạo ra ấn tượng là chỉ để Gadhafi đang sụp đổ, gia đình hoặc ban tham mưu đã sa lầy. Nó gây nhiễu âm và nhiễu mâu thuẫn khó hiểu và diễn tiến từng ngày, từ 13 đến 18 Tháng Tám tại miền Nam và trong những ngày sau đây tại vùng phía bắc của Tripoli.

Thành tích đó của NATO thật ra là do sự chèo kéo và yêu cầu từ phía Hoa Kỳ. Mà phía Mỹ không nói ra.

Lý do kín đáo thì có rất nhiều. Không ai muốn công khai hóa chiến pháp của mình và dằn lòng thế giới cho thấy sự thất bại của chiến lược ra sức thành công. Về lý, công lao khởi nghĩa phải được nhường cho phe nổi dậy để tạo chính nghĩa sau này. Nói cách khác, mọi thành tích quân sự đều cho góp phần cho một giai pháp chính trị thôi. Thành tích chiến thuật của NATO góp phần cho giai pháp chiến lược nào tại Libya hay toàn khu vực MENA?

Hãy cách khác, Libya thuộc “Hồi u Gadhafi” sự là gì? Chúng ta chia biệt!

Hồi nhiên là chèo kéo Gadhafi đã tìm hiểu và chuồn bỏ để sách tấn những kinh nghiệm ra quân của Hoa Kỳ và NATO, như tại Iraq 1991, Kosovo 1999, A Phú Hãn 2001, Iraq 2003, v.v... Ông ta cũng hiểu là dù có tấn công hay lơ lửng thì vẫn khó lật đổ của Tòa án Hình Sự Quốc Tế tại The Hague. Đó là phần vì của đồng minh sự và các lực kháng cự còn rải rác trong lãnh thổ, với các thế lực đã thừa hưởng bóng lưng của chế độ cũ.

Nhưng, chiến tranh quân sự của NATO không giai quy định được một tiêu chí chính trị tại Libya vì biệt kích và tuyên truyền không thể nào để nh lãnh thổ, xây dựng quốc gia hay phát huy dân chủ. Đó là trách nhiệm không ai thay thế được của chính người dân Libya - hay của chế độ cũ coi là để di dân chính của Libya là Hồi Đệ ng Chuyền Giao Quốc Gia NTC.

Ngay tại biệt rất ít vì chế độ có 40 thành viên mà mọi chế độ có 13 người xuất hiện hoặc hợp báo hoặc tham gia vào chiến dịch tuyên truyền để yêu cầu âm của NATO. Mọi bộ phận chiến lược này còn là nạn sự. Còn khả năng để hợp thì đã được minh chứng là một thất bại hiển nhiên trong gần sáu tháng giao tranh.

Mà chuyển không chế có vậy.

Rồi vào chiến trường, Hoa Kỳ và ‘thế lực’ tại Libya. Rồi sao....

Tác Giả: Nguyễn Xuân Nghĩa

Thứ Sáu, 02 Tháng 9 Năm 2011 08:08

Từ mấy chục năm qua, Libya là một trung tâm xuất phát vũ khí và khủng bố do Gadhafi dung dưỡng, hoặc các nhóm khủng bố xưng danh “Thánh chiến”... chiến đấu ông ta. Trong mấy tháng giao tranh vừa qua, xem này là tiếp nhận rõ rệt nhu cầu vũ khí, các cơ NATO liên các tổ chức hay quốc gia liên hệ. Nếu chiến sự tiếp diễn bùng nổ khi xem này chắc có lẽ chính trường thế giới sẽ có quá nhiều vũ khí. Đã biết hay được Gadhafi dồn nén, sẽ ly tâm các hậu quả một quốc gia có 140 sắc tộc - và 40 thành tộc có thể là - sẽ bùng ra trên mặt chiến trường ngay ngùn ngụt khi giải quyết!

Đó là chuyện bên trong.

Chuyện Hoa Kỳ thì ngay sau khi công nhận Hội Đồng Chuyển Giao NTC của Libya, bộ Ngoại Giao lập tức yêu cầu các chính phủ này đừng mua là sẽ không phải bị bán vũ khí. Làm sao đừng mua được thì chắc chắn bị. Nhưng hôm 15 vừa qua, bộ Ngoại Giao đã trình hồ sơ yêu với Quốc Hội. Và với kết hoạch tung người vào thu hồi các hậu quả tiềm tàng, kể cả là SA-7 có khả năng bắn hạ phi cơ... Hôm 25 vừa qua, hai nhà thầu tư nhân đã nhận công tác và cùng với các đơn vị được chỉ định của bộ Ngoại Giao được lập ra từ năm 2003, hồ sơ khả năng công vào tuần tới.

Vào đầu Tháng Chín, khi NATO chính thức hoàn thành nhiệm vụ.

Kết luận?

Điểm ánh sáng của một nghị quyết Liên Hiệp Quốc, Hoa Kỳ bỏ các đồng minh Âu Châu dồn vào một cuộc phiêu lưu quân chính - chính trị và quân sự - trong một khu vực các nhu cầu phức tạp.

Ta chắc chắn nói đến Syria - bài viết có hậu! - nhưng không thể không nhắc đến hậu quả sẽ xảy ra với khối của Liên Hiệp Quốc: Nghị quyết công nhận Palestine là một quốc gia và nhận chính quyền quốc gia Palestine (Palestine National Authority trong vòng kiểm soát của lực lượng Fatah tại Tây ngùn sông Jordan) vào Liên Hiệp Quốc. Từ Dải Gaza, phe Hamas đòi lập với Fatah sẽ có các hậu quả cho tình hình thêm nát. Với hậu quả lan đến Israel và Ai Cập qua bàn tay hậu quả của Iran và sẽ yểm trợ của Syria.

Rời vào chiến trường, Hoa Kỳ và ‘thế lực’ tại Libya. Rồi sao....

Tác Giả: Nguyễn Xuân Nghĩa

Thứ Sáu, 02 Tháng 9 Năm 2011 08:08

Đang bận đi nhốt đôn tại Libya, khi này Hoa Kỳ sẽ làm gì? “Rời vào chiến trường” là như vậy!